

**ҮЙЛДВЭР,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ**

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2013/10

**Улаанбаатар хот
2013 он**

ГАРЧИГ

	Агуулга	Хуудасны Дугаар
1.	Аж үйлдвэр	3
2.	Ургац хураалт, өвс хадлан, гар тэжээл бэлтгэлт	9
3.	Үнэ	11

Товчилсон тэмдэглэгээ:

АР Архангай
БӨ Баян-Өлгий
БХ Баянхонгор
БУ Булган
ГО Говь-Алтай
ДО Дорноговь
ДД Дорнод
ДУ Дундговь
ЗА Завхан
ӨВ Өвөрхангай
ӨМ Өмнөговь
СҮ Сүхбаатар
СЭ Сэлэнгэ
ТӨ Төв
УВ Увс
ХО Ховд
ХӨ Хөвсгөл
ХЭ Хэнтий
ДА Дархан-Уул
УБ Улаанбаатар
ОР Орхон
ГС Говьсүмбэр

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

1. АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 10 сард 2046.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 222.6 тэрбум төг буюу 12.2 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 10 сард 5628.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1012.3 тэрбум төг буюу 21.9 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 10 сард 5112.2 тэрбум төг болж, 2985.5 тэрбум төг буюу 58.4 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 X	2012 I-X	2013 X	2013 I-X	$\frac{2013 I-X}{2012 I-X}$ %
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн.					
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	213 673.5	1 824 287.1	250 632.7	2 046 856.5	112.2
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	72 021.0	595 540.3	69 489.6	616 357.1	103.5
Хүнсний бүтээгдэхүүн.					
ундаа үйлдвэрлэл	31 194.4	278 627.9	29 801.6	283 598.0	101.8
Тамхи үйлдвэрлэл	2 333.0	18 235.6	2 173.4	14 725.8	80.8
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	9 047.8	69 412.0	8 056.6	71 289.9	102.7
Хувцас үйлдвэрлэл.					
үслэг арьс боловсруулалт	555.9	4 259.6	462.3	5 254.6	123.4
Арьс шир боловсруулах. ширэн					
эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	1 514.1	7 617.5	1 045.4	7 736.7	101.6
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	263.8	2 203.8	171.4	2 138.0	97.0
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	289.7	3 485.7	290.8	2 634.8	75.6

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн,
дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 X	2012 I-X	2013 X	2013 I-X	Үүнээс: гадаадад
Аж үйлдвэр. бүгд	608 326.2	4 906 388.	710 191.1	5 112 208.9	2 985 533.8
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	208 465.9	1 602 600	255 292.7	1 754 084.1	680 689.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн. ундаа үйлдвэрлэл	62 908.8	603 177.5	56 637.5	634 623.3	3 052.4
Тамхи үйлдвэрлэл	1 902.7	36 809.0	2 500.0	58 745.9	-
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	17 076.4	146 179.0	17 939.0	189 163.3	114 505.3
Хувцас үйлдвэрлэл. үслэг арьс боловсруулалт	1 830.6	10 285.5	3 042.1	20 306.1	5 190.4
Арьс шир боловсруулах. ширэн эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	982.5	6 590.3	278.8	3 102.7	1 529.9
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	2 546.7	12 038.2	1 046.4	10 731.3	-
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 321.2	13 040.1	1 102.6	10 563.1	-

Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт,
жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 X	2012 I-X	2013 X	2013 I-X	$\frac{2013 I-X}{2012 I-X}$ %
Хивс	мян.м ²	88.1	744.4	70.9	693.3	93.1
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	64.0	657.4	93.7	681.1	103.6
Самнасан ноолуур	тн	65.4	367.0	43.9	473.7	129.1
Эсгий	мян.м	48.7	217.9	15.5	140.2	64.3
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	1.1	3.7	1.9	9.7	262.2
Эсгий гутал	мян.хос	4.5	27.0	1.8	16.1	59.5
Нэхий дээл	ш	1 115	4 299	1 222	11 160	259.6
Савхин гутал, ботинк	мян.хос	2.2	11.1	3.1	17.9	161.0
Барилгын модон хаалга, цонх	м ²	321.7	5 112.5	912.8	11 102.5	217.2
Барилгын шалны банз	м ³	27.3	985.1	42.5	745.0	75.6
Зүсмэл материал	м ³	640.3	10 576.5	411.0	5 463.1	51.7
Дэвтэр	мян.ш	649.9	9 688.7	369.7	5 576.2	57.6
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	665.7	4 420.4	437.3	4 262.6	96.4
Сонин	сая.х.д.х	5.4	53.6	5.4	47.5	88.7
Ном	сая.х.д.х	4.5	48.3	6.6	44.1	91.3

**Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,
жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 X	2013 X	2012 I-X	2013 I-X	$\frac{2013 I-X}{2012 I-X}$ %
Үхрийн мах	т	1 476.3	2 097.6	787.0	996.2	47.5
Хонины мах	т	1 123.7	1 543.2	306.7	718.8	46.6
Адууны мах	т	25.3	42.3	276.8	295.2	697.9
Ямааны мах	т	143.5	443.5	62.6	481.0	108.5
Гахайн мах	т	1.9	17.4	3.2	12.7	73.0
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	31.0	808.1	92.3	583.9	72.3
Хиамны зүйл	т	197.5	1 802.8	192.7	1 863.3	103.4
Шингэн сүү	мян.л	2 280.4	20 757.3	2 480.0	21 894.8	105.5
Тараг	мян.л	591.0	6 447.9	596.6	7 387.4	114.6
Цөцгий, цөцгийн тос	т	131.5	1 303.0	102.1	937.1	71.9
Аарц, бяслаг	т	45.9	278.6	12.2	116.3	41.7
Дээд гурил	т	2 883.0	22 817.4	1 144.6	19 930.2	87.3
Нэгдүгээр гурил	т	4 185.3	49 187.3	12 201.0	75 608.9	153.7
Хоёрдугаар гурил	т	472.0	11 044.6	1 567.9	11 432.6	103.5
Талх	т	2 312.3	20 752.7	2 005.3	21 041.3	101.4
Нарийн боов	т	1 250.8	11 170.7	1 696.6	15 058.0	134.8
Бялуу	т	74.6	722.7	65.7	691.7	95.7
Чихэр	т	7.1	78.8	3.2	35.6	45.2
Гоймон	т	390.1	2 653.3	10.8	1 352.7	51.0
Спирт	мян.л	313.4	2 700.6	82.2	1 426.8	52.8
Архи	мян.л	2 182.3	23 099.4	1 801.5	20 014.6	86.6
Дарс	мян.л	7.6	64.8	7.3	64.9	100.2
Шар айраг	мян.л	5 772.9	55 802.8	5 560.2	54 622.2	97.9
Цэвэр ус	мян.л	3 412.8	30 288.1	2 474.6	39 769.2	131.3
Амтат ус, ундаа	мян.л	5 516.8	65 240.2	6 022.4	66 031.8	101.2
Жүүс	мян.л	5 594.9	54 420.7	5 622.6	69 247.7	127.2

Экспортын гол нэрийн бараа
жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэм. нэгж	2012 I-X		2013 I-X		$\frac{2013 I-X}{2012 I-X} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Адууны мах	т	710.1	2 239.8	746.0	2 243.0	105.1	100.1
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	820.6	505.2	381.5	330.0	46.5	65.3
Үхэр, адууны боловсруулсан шир	сая дм ²	28.8	3 608.1	32.0	3 739.5	111.2	103.6
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм ²	140.3	12 291.3	127.4	12 104.7	90.8	98.5
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм ²	47.5	4 868.1	85.3	8 706.7	179.5	178.9
Үхэр, адууны боловсруулаагүй шир	мян.ш	119.3	1 317.7	272.1	3 316.0	2.3*	2.5*
Хонины самнаагүй ноос	т	3 452.2	4 147.3	2 048.6	2 523.6	59.3	60.8
Бохир ноолуур	т	3 575.4	143 842.5	3 951.4	182 476.7	110.5	126.9
Самнасан ноолуур	т	422.8	37 873.0	457.6	45 131.3	108.2	119.2

Тайлбар: * -дахин

**Импортын гол нэрийн бараа
жил бүрийн эхний 10 сарын байдлаар**

Гол нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2012 I-X		2013 I-X		$\frac{2013 I-X}{2012 I-X} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Өндөг	мян.ш	73 802.3	6 115.1	83 413.8	8 518.2	113.0	139.3
Төмс	т	3 159.2	865.4	30.5	9.5	1.0	1.1
Сонгино, сармис	т	7 840.7	1 489.8	13 033.9	2 172.6	166.2	145.8
Алим, лийр	т	5 379.6	1 698.6	9 469.4	3 461.1	176.0	2.0*
Ногоон цай	т	1 579.5	1 530.5	1 779.6	1 826.9	112.7	119.4
Цагаан будаа	т	26 932.1	15 041.7	14 921.2	6 627.7	55.4	44.1
Шар будаа	т	1 060.0	406.4	1 839.5	862.9	173.5	2.1*
Гурил	мян.т	46.1	14 799.0	14.2	6 691.8	30.7	45.2
Ургамлын тос	т	5 221.0	7 286.0	4 329.0	6 388.9	82.9	87.7
Элсэн чихэр	т	37 677.9	19 168.0	36 430.6	19 016.4	96.7	99.2
Хатуу чихэр	т	4 753.0	9 300.3	3 999.0	7 471.5	84.1	80.3
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	19 291.6	16 801.5	21 248.6	19 057.3	110.1	113.4
Согтууруулах ундаа	мян.л	27 025.4	27 118.2	32 131.1	27 706.4	118.9	102.2
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	24 440.3	15 283.6	29 987.1	16 474.6	122.7	107.8
Янжуур	сая ш	1 794.6	49 404.8	1 681.4	47 307.7	93.7	95.8
Дүнсэн тамхи	т	189.0	803.8	189.0	840.7	100.0	104.6
Автобензин	мян.т	310.7	373 658.1	292.1	338 156.4	94.0	90.5
Дизель түлш	мян.т	584.9	660 446.3	617.1	700 298.9	105.5	106.0

Тайлбар: * -дахин

2. УРГАЦ ХУРААЛТ, ӨВС ХАДЛАН, ГАР ТЭЖЭЭЛ БЭЛТГЭЛТ

Улсын хэмжээгээр 2013 оны 11 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 384.3 мян.т үр тариа, 193.7 мян.т төмс, 100.1 мян.т хүнсний ногоо хурааж, 1055.0 мян.т хадлан, 31.5 мян.т гар тэжээл, 2949.6 т дарш бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс хүнсний ногоо 2.3 мян.т буюу 2.3 хувь, дарш 1974.3 т буюу 2.0 дахин нэмэгдэж, харин үр тариа 86.6 мян.т буюу 18.3 хувь, хадлан 85.0 мян.т буюу 7.5 хувь, төмс 51.9 мян.т буюу 21.1 хувь, гар тэжээл 2.3 мян.т буюу 6.7 хувиар буурсан байна.

Га тутмаас 14.0 цн үр тариа, 128.5 цн төмс хураасан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс үр тариа 2.1 цн буюу 12.9 хувь, төмс 22.4 цн буюу 14.8 хувиар буурсан байна. Үр тарианы га-гийн ургац Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Говь-Алтай, Булган, Хөвсгөл, Баянхонгор, Орхон, Баян-Өлгий аймагт улсын дунджаас 0.3-14.2 центнерээр өндөр, харин бусад аймагт 0.6-6.0 центнерээр доогуур байна.

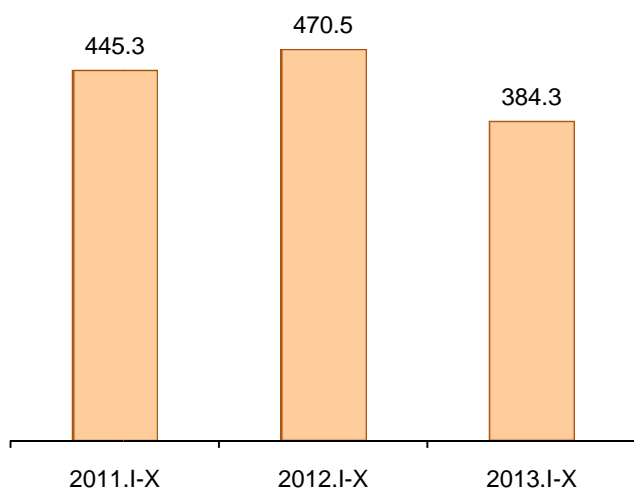
Бүсээр авч үзвэл хураасан үр тарианы 72.5 хувь нь Төвийн, 18.4 хувь нь Хангайн, 6.2 хувь нь Зүүн, 2.9 хувь нь Баруун бүсэд ногдож байна. Хураасан үр тарианы 48.6 хувь нь Сэлэнгэ, 20.9 хувь нь Төв, 10.4 хувь нь Булган, 6.2 хувь нь Хөвсгөл аймагт ногдож байна.

Төмсний га-гийн ургац Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий, Ховд аймагт улсын дунджаас 4.5-26.5 центнерээр өндөр, харин бусад аймагт 7.1-90.7 центнерээр доогуур байна. Төмсний 35.4 хувь нь Төв, 28.9 хувь нь Сэлэнгэ, 5.7 хувь нь Ховд, 5.5 хувь нь Дархан-Уул, 4.4 хувь нь Булган аймагт, үлдсэн 20.1 хувь нь нийслэл, бусад аймагт ногдож байна.

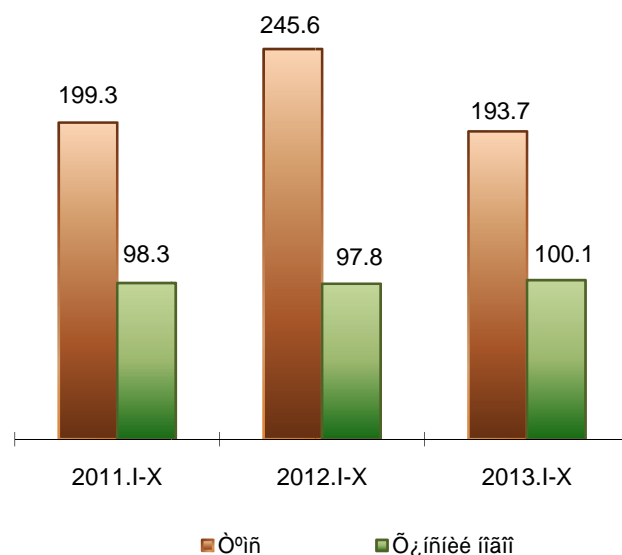
Хураасан нийт хүнсний ногооны 34.6 мян.т буюу 34.6 хувь нь Сэлэнгэ, 15.3 мян.т буюу 15.2 хувь нь Дархан-Уул, 13.3 мян.т буюу 13.3 хувь нь Ховд аймагт ногдож байна.

Бэлтгэсэн нийт хадлангийн 158.3 мян.т буюу 15.0 хувь нь Хөвсгөл, 155.4 мян.т буюу 14.7 хувь нь Сэлэнгэ, 121.6 мян.т буюу 11.5 хувь нь Хэнтий, 96.0 мян.т буюу 9.1 хувь нь Булган, 80.8 мян.т буюу 7.7 хувь нь Төв, 74.9 мян.т буюу 7.1 хувь нь Архангай, 60.2 мян.т буюу 5.7 хувь нь Баян-Өлгий, 56.9 мян.т буюу 5.4 хувь нь Ховд, 55.0 мян.т буюу 5.2 хувь нь Дархан-Уул аймагт, үлдсэн 195.9 мян.т буюу 18.6 хувь нь нийслэл, бусад аймагт ногдож байна.

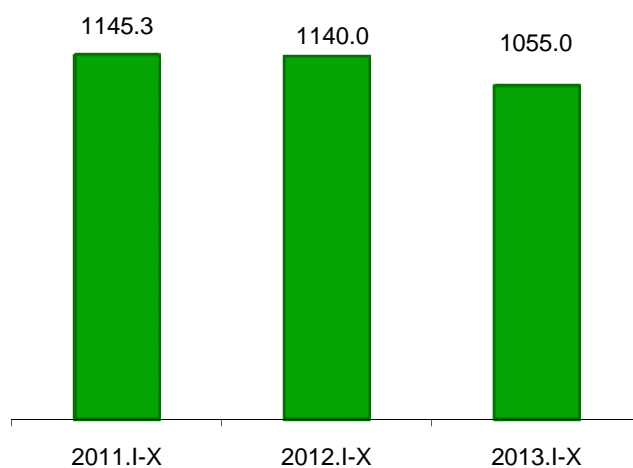
Хураасан үр тариа, мян.т
жил бүрийн 11 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

Хураасан төмс, хүнсний ногоо, мян.т
жил бүрийн 11 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

Бэлтгэсэн хадлан, мян.т
жил бүрийн 11 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

3.ҮНЭ ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 10 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Увс, Ховд, Говьсүмбэр, Дундговь, Хөвсгөл аймагт хамгийн бага буюу 25.0-30.0 мян.төг, Архангай, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Төв, аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 43.0-47.0 мян.төг, адууны ширнийх Увс, Говьсүмбэр, Сэлэнгэ, Сүхбаатар, Баян-Өлгий аймагт хамгийн бага буюу 25.0-30.0 мян.төг, Дархан-Уул, Төв, Архангай, Өмнөговь аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 32.0-35.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Сүхбаатар, Дархан-Уул, Булган, Архангай, Дундговь аймагт хамгийн бага буюу 45.0-55.0 мян.төг, Ховд, Баян-Өлгий, Орхон, Улаанбаатар хот, Өвөрхангай аймагт хамгийн их буюу 65.0-72.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Орхон, Дорноговь, Сүхбаатар, Завхан, Архангай, Дорнод аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-7.0 мян.төг буюу 3.1-17.5 хувиар өсч, Хөвсгөл, Улаанбаатар хотод 3.0-8.0 мян.төг буюу 6.3-21.1 хувиар буурч, Баян-Өлгий, Завхан, Орхон, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Хэнтий аймагт өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй байв.

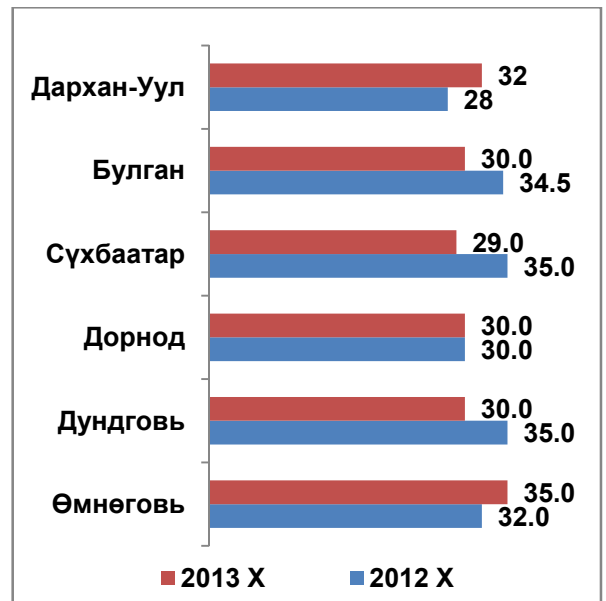
Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Дорноговь, Өмнөговь, Дундговь, Дорнод, Сүхбаатар, Булган, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 3.2-20.0 хувиар өсч, Архангай, Сэлэнгэ, Төв, Увс, Говьсүмбэр аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-5.0 мян.төг буюу 5.7-16.7 хувиар буурч, Баян-Өлгий, Завхан, Орхон, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Хэнтий аймагт өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Хөвсгөл, Өвөрхангай, Орхон, Завхан, Дорнод, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Өмнөговь аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 1.4-20.0 хувиар өсч, Дундговь аймаг, Улаанбаатар хот, Архангай аймагт 2.0-5.0 мян.төг буюу 3.5-8.3 хувиар буурч, Говьсүмбэр, Ховд, Дархан-Уул, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

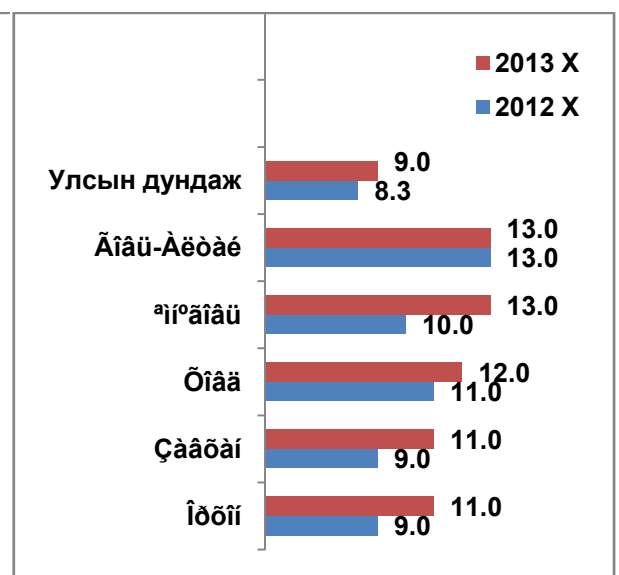
Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

----- 00000 -----